

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ КЗ СОР «Сумський
фаховий медичний коледж»
від 29.08.2025 № 307

ПОЛОЖЕННЯ

про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти Комунального закладу Сумської обласної ради «Сумський фаховий медичний коледж»

I. Загальні положення

1.1. Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти в комунальному закладі Сумської обласної ради «Сумський фаховий медичний коледж» (далі – Положення) розроблено на основі Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», інших Законів та прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів, «Типового положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти в закладах фахової передвищої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 02.05.2023 р. № 510, Положення про організацію та проведення практики студентів вищих медичних і фармацевтичних навчальних закладів I-II рівні акредитації, затвердженого наказом МОЗ України від 07.12. 2005 р. № 690, Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93 із змінами згідно з наказом Міністерства освіти України від 20.12.1994 р. № 351, установчих документів комунального закладу Сумської обласної ради «Сумський фаховий медичний коледж» (далі – Коледж) та Положення про організацію освітнього процесу в КЗ СОР «Сумський фаховий медичний коледж».

1.2. Це Положення визначає засади організації, проведення, оцінювання та забезпечення практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (далі – практична підготовка) і є обов'язковим для закладів фахової передвищої освіти, структурних підрозділів закладів вищої освіти, інших юридичних осіб, що здійснюють підготовку здобувачів фахової передвищої освіти усіх форм власності та сфер управління.

1.3. Практична підготовка – одна з форм організації освітнього процесу та обов'язкова складова освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, спрямована на завершення формування набутих компетентностей та отримання досвіду їх застосовування, оволодіння сучасними формами організації праці, обладнанням, пристроями і технологіями відповідно до спеціальності, ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності.

1.4. Зміст та завдання практичної підготовки визначаються в програмах практик на підставі нормативного змісту підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульованого в термінах результатів навчання в стандартах фахової передвищої освіти.

1.5. Здобувачі фахової передвищої освіти проходять усі види практики, що визначені освітньо-професійною програмою та навчальним планом для денної форми здобувачів освіти. Практична підготовка здійснюється за такими формами проходження практики:

- *очна*, що передбачає безпосереднє перебування здобувачів у закладах охорони здоров'я – базах практики впродовж встановленого терміну практики;
- *дистанційна* – із застосуванням можливостей освітньої платформи *Google Classroom* із забезпеченням виконання програми практики через опрацювання текстової, відео- та аудіоінформації, проведення навчально-дослідницької роботи, виконання завдань із записом у щоденнику практики, із використанням відеозв'язку з керівниками практики за посиланням Meet, ZOOM; дана форма може бути застосована у виняткових випадках (в умовах воєнного стану при підвищеній небезпеці, при карантинних обмеженнях за рішенням педагогічної ради);
- *змішана форма* – передбачає поєднання виконання програми практики в очному та дистанційному форматі (за рішенням педагогічної ради).

1.6. Здобувачам фахової передвищої освіти, які раніше здобули професійну (професійно-технічну), фахову передвищу або вищу освіту, проходження практичної підготовки визнається (зараховуються) на підставі порівняння результатів навчання або їм надається можливість проходження практик, що передбачають набуття інших компетентностей, у тому числі визначених стандартами фахової передвищої, вищої освіти або професійними стандартами (за їх наявності) або результатів навчання з внесенням відповідних змін до їх індивідуальних навчальних планів.

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та інформальної освіти, у тому числі у результаті трудової діяльності здобувача фахової передвищої освіти під час навчання або до його початку, або в разі проходження практики в умовах дистанційного навчання, визнаються в установленому коледжем порядку як проходження відповідної(их) практики (практик).

1.7. Здобувачі фахової передвищої освіти вечірньої форми здобуття освіти проходять усі види практики, що визначені освітньо-професійною програмою та навчальним планом для денної форми здобуття освіти.

Здобувачі фахової передвищої освіти, які працюють відповідно до фаху, звільняються від проходження окремих практик із зарахуванням відповідних кредитів ЄКТС та проведенням контрольних заходів у порядку, визначеному положенням про організацію освітнього процесу в закладі фахової передвищої освіти.

1.8. Практична підготовка здобувачів фахової передвищої освіти з особливими освітніми потребами проводиться з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

1.9. Під час проходження практичної підготовки забороняється використовувати працю здобувачів фахової передвищої освіти для цілей, не передбачених програмою практичної підготовки.

II. Види практичної підготовки та вимоги до програми практики

2.1. Видами практичної підготовки є:

- навчальна практика;
- виробнича практика;
- переддипломна практика.

2.2. Перелік усіх видів практик для кожної освітньо-професійної програми, їх послідовність, форми, тривалість і строки проведення визначаються в навчальних планах, запроваджених у коледжі та графіком освітнього процесу.

2.3. Навчальна практика проводиться для завершення формування передбачених освітньо-професійною програмою компетентностей, ознайомлення з обладнанням, пристроями і технологіями відповідно до спеціальності.

Навчальна практика проводиться у спеціально відведений період навчального року або паралельно з навчальними заняттями з урахуванням тривалості навчального часу для здобувачів освіти та форми здобуття фахової передвищої освіти.

2.4. Виробнича, переддипломна практики проводяться для отримання досвіду застосування набутих компетентностей, використання обладнання, пристроїв і технологій відповідно до спеціальності, оволодіння сучасними формами організації праці та ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності.

2.5. Переддипломна практика проводиться після проходження теоретичного курсу, успішного складання іспитів та заліків, передбачених навчальними планами. До переддипломної практики допускаються здобувачі освіти, які повністю виконали вимоги навчального плану. Здобувачі освіти, які не виконали програму переддипломної практики, не допускаються до складання державних іспитів. Таким здобувачам видається академічна довідка про закінчення теоретичного курсу навчання. Вони можуть бути направлені на переддипломну практику повторно на наступний рік.

2.6. Після проходження переддипломної практики здобувачі освіти складають диференційований залік комісії, склад якої визначається завідувачем навчально-виробничої практики та затверджується директором закладу освіти. До складу комісії входять керівники практики від закладу і від бази практики, викладачі спеціальних дисциплін. Диференційований залік із практики приймається на базах практики або у закладі освіти. Оцінка з практики вноситься в залікову відомість, індивідуальний навчальний план, залікову книжку за підписом членів комісії.

У межах автономії коледжу, визначеної Законом України «Про фахову передвищу освіту», з метою збереження життя та здоров'я здобувачів фахової передвищої освіти та створення безпечного освітнього середовища під час воєнного стану, карантинних обмежень адміністрація залишає за собою право вносити зміни в форми, тривалість і строки проведення виробничих та переддипломних практик.

2.7. Зміст практик визначається програмами практик, які розробляються

згідно з навчальним планом і затверджуються заступником директора з навчальної роботи.

Програма практик містить:

- назву практики із зазначенням її виду, опису, мети, основних завдань та форми підсумкового контролю;
- етапи, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання;
- вимоги до звітної документації та проведення підсумкового контролю;
- критерії оцінювання.

III. Бази практики

3.1. Навчальна практика проводиться в КЗ СОР «Сумський фаховий медичний коледж» в кабінетах доклінічної практики, лабораторіях, у закладах охорони здоров'я (далі – бази виробничої практики).

Навчальна практика в кабінетах доклінічної практики, лабораторіях КЗ СОР «Сумський фаховий медичний коледж» проводиться під керівництвом досвідчених викладачів.

Виробнича та переддипломна практики проводиться на базах закладів охорони здоров'я, які закріплені за Коледжем організаційно-розпорядчими документами управління охорони здоров'я Сумської обласної державної адміністрації та має з ними відповідні договори.

Вибір баз практики здійснює керівник Коледжу, виходячи з їх спроможності забезпечити досягнення мети та виконання основних завдань відповідних практик та освітньо-професійної програми в цілому, крім передбачених законодавством випадків.

3.2. Здобувачі фахової передвищої освіти з дозволу завідувача навчально-виробничої практики можуть самостійно підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання.

3.3. Вибір бази практики за межами території України здійснюється за згодою засновника закладу фахової передвищої освіти, крім випадків, коли це передбачено в договорі (контракті), що укладається між закладом фахової передвищої освіти та фізичною або юридичною особою, яка замовляє платну освітню послугу для себе або для іншої особи, беручи на себе фінансові зобов'язання щодо її оплати.

Не може бути базою практики підприємство, установа, організація, заклад з іноземними інвестиціями держави, визнаної в установленому законодавством порядку державою-агресором або державою-окупантом, або підприємство, установа, організація, заклад, зареєстрований на території такої держави, або кінцевий бенефіціарний власник (контролер) якого є резидентом держави-агресора або держави-окупанта, або у разі, коли підприємство, установа, організація, заклад, їх філії має (мають) постійне місцезнаходження на території держави-агресора, держави-окупанта або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

Не можуть залучатись до проведення практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти громадяни держави, визнаної в установленому порядку державою-агресором або державою-окупантом, або держави, що не

визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

IV. Організація практичної підготовки

4.1. Організацію та проведення практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти забезпечує керівник КЗ СОР «Сумський фаховий медичний коледж» (окрім випадків, зазначених у пункті 4.8 цього Порядку).

4.2. Загальну організацію практичної підготовки та контроль за її проведенням у КЗ СОР «Сумський фаховий медичний коледж» здійснює завідувач навчально-виробничої практики.

4.3. Навчально-методичний супровід, керівництво і контроль за виконанням програми практики забезпечує завідувач навчально-виробничої практики.

4.4. Керівники баз практики зобов'язані забезпечити створення належних умов для проходження практики, дотримання правил і норм охорони праці, безпеки життєдіяльності і виробничої санітарії відповідно до законодавства.

4.5. Перед початком кожної практики керівник КЗ СОР «Сумський фаховий медичний коледж» наказом про її проведення затверджує список здобувачів фахової передвищої освіти, які направляються для проходження практики з зазначенням баз та строків практики.

4.6. Під час проведення навчальної практики академічна група може бути поділена на підгрупи з урахуванням Норм часу для планування та обліку навчальної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти, затверджених наказом МОН від 18.06. 2021 № 686, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 19.08.2021 за № 1092/36714 (далі – Норм часу) та Положення про організацію та проведення практики студентів вищих медичних і фармацевтичних навчальних закладів I-II рівні акредитації, затвердженого наказом МОЗ України № 690 від 07.12. 2005 р.

4.7. Тривалість аудиторної роботи здобувача фахової передвищої освіти під час проведення навчальної практики не повинна перевищувати 24 академічних годин на тиждень.

Тривалість робочого часу здобувача фахової передвищої освіти під час проведення виробничої та переддипломної практики не повинна перевищувати тривалості робочого дня з урахуванням віку здобувача фахової передвищої освіти відповідно до законодавства (36 академічних годин на тиждень).

Під час проходження практики здобувачі фахової передвищої освіти та керівники практики від закладу освіти повністю підпорядковуються внутрішньому трудовому розпорядку бази практики.

4.8. Організація практичної підготовки за межами України та відповідальність сторін визначається умовами договору або, в разі його відсутності, забезпечується базою виробничої практики.

4.9. Кожне пропущене практичне заняття здобувачі фахової передвищої освіти відпрацьовують у позааудиторний час, в умовах клінічної бази або кабінету доклінічної практики.

4.10. Здобувачі фахової передвищої освіти Коледжу перед проходженням виробничої та переддипломної практик:

- проходять інструктаж з охорони праці та техніки безпеки, проводиться консультація щодо вимог проходження практики та ведення документації;
- до початку практики забезпечуються необхідною документацією;
- проходять медичне обстеження, оформляють особові медичні книжки (на вимогу закладів охорони здоров'я).

4.11. Здобувачі фахової передвищої освіти зобов'язані:

- своєчасно прибути на базу практики;
- в повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки на робочому місці;
- нести повну відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно скласти залік із виробничої та переддипломної практик.

4.12. Пропуски виробничої та переддипломної практики відпрацьовуються здобувачами освіти в вільний від практики час і погоджують його з безпосередніми керівниками.

V. Підсумковий контроль

5.1. Після закінчення кожної практики здобувачі фахової передвищої освіти звітують про виконання завдань для самостійної роботи та індивідуальних завдань, передбачених програмою практики.

5.2. Обов'язковою формою звітності здобувача фахової передвищої освіти за результатами виробничої та переддипломної практик є звіт із практики. Структура та вимоги до звіту з практики, а також інші форми звітності визначаються Положенням про організацію освітнього процесу у КЗ СОР «Сумський фаховий медичний коледж» і програмою практичної підготовки.

5.3. Оцінювання результатів практик здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в КЗ СОР «Сумський фаховий медичний коледж» та вимог програми практичної підготовки. Оцінка результатів практики враховується в загальному рейтингу успішності, що формується відповідно до пункту 13 Порядку призначення і виплати стипендії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12.07.2004 р. № 882 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050) (далі – рейтинг), при підведенні підсумків наступного семестрового контролю.

5.4. Здобувачу освіти, який не виконав програму навчальної чи виробничої практики або за результатами такої практики отримав негативну оцінку, надається право проходження такої практики повторно після умов, визначених Положенням про організацію освітнього процесу в КЗ СОР «Сумський фаховий медичний коледж».

5.5. Здобувач освіти, який не виконав програму навчальної чи виробничої практики або за результатами такої практики отримав негативну оцінку, не

включається до рейтингу при підведенні підсумків наступного семестрового контролю. У разі успішного повторного проходження практики, оцінка результатів за її проходження враховується у рейтингу відповідно до п. 5.3 цього Порядку.

VI. Матеріальне та фінансове забезпечення практичної підготовки

6.1. В разі неможливості при проведенні практики дотримуватися вимог Норм часу щодо чисельності здобувачів освіти у групах (підгрупах) практики, а також інші організаційні питання практики, не визначені «Типовим положенням про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти в закладах фахової передвищої освіти», затвердженого наказом МОН України від 02.05.2023 р. № 510, встановлюються самостійно КЗ СОР «Сумський фаховий медичний коледж» відповідно до навчальних планів.

6.2. Джерела фінансування практики здобувачів фахової передвищої освіти визначаються формою замовлення на спеціалістів: державні або регіональні, кошти підприємств, організацій, установ усіх форм власності, закордонних замовників-спеціалістів або кошти фізичних осіб.

6.3. Витрати на практичну підготовку здобувачів освіти закладів фахової передвищої освіти входять складовою частиною в загальні витрати на підготовку спеціалістів.

6.4. Оплата праці безпосередніх керівників практики від бази практики здійснюється закладом освіти згідно з діючими в період практичної підготовки ставками погодинної оплати праці працівників, із розрахунку 1 година на одного здобувача освіти в тиждень.

Форма оплати праці спеціалістів баз практики вказується в договорі та може проводитись через фінансові органи баз практики або безпосередньо закладами освіти згідно трудової угоди за формою, визначеною у додатку № 2 Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93.

VII. Прикінцеві положення

7.1. Положення вводиться в дію з дня його затвердження наказом директора.

7.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться у порядку, викладеному вище.

**Завідувач
навчально-виробничої практики**

Алла БЛЕЦЬКА

ПОГОДЖЕНО
Протокол засідання
педагогічної ради коледжу
28.08.2025 № 1